

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.03.1978, sp. zn. 5 Cz 11/78, ECLI:CZ:NS:1978:5.CZ.11.1978.1

Číslo: 10/1980

Právní věta: Utrpěl-li pracovník pracovní úraz při odvracení škody hrozící organizaci, nemůže se organizace zprostit odpovědnosti (§ 192 zák. práce) ani částečně, pokud pracovník tento stav úmyslně nevyvolal. Přitom nelze vycházet jen z rozsahu hrozící škody (např. z hodnoty zachraňované věci).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.03.1978

Spisová značka: 5 Cz 11/78

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní úraz

Předpisy: 65/1965 Sb. § 191 ods. 1

§ 191 ods. 2

§ 192

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce uplatnil žalobou vůči žalované organizaci, u níž je zaměstnán, nárok na náhradu škody z pracovního úrazu, který utrpěl 25.10. 1972 při nakládání věžového jeřábu, když lano jeřábu ho zachytilo za levé předloktí a rozdrtilo mu je.

Městský soud v Brně svým rozhodnutím přiznal žalobci z uplatněných nároků 90 a ve zbytku žalobu zamítl, neboť na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že odpovědnost organizace ve srovnání se žalobcovou neopatrností je v rozsahu 90

K odvolání žalované organizace krajský osu v Brně potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, když žalobce nepodal odvolání, takže výše jeho nároků se nepřezkoumávala (§ 212 odst. 1 o. s. ř.). Odvolací soud uváděl, že z provedeného dokazování vyplývá, že k úrazu došlo při tom, když se žalobce snažil rukou dát zpět na původní místo kabely, které spadly při zasouvání věže jeřábu. Tím chtěl žalobce odvrátit škodu, která organizaci hrozila zničením kabelů a tento stav sám úmyslně nevyvolal. Soud druhého stupně v odůvodnění rozsudku dále dovozoval, že organizace se nemohla vzhledem k ustanovení § 192 zák. práce ani zčásti zprostit odpovědnosti, že však pochybení soudu prvního stupně nemohl odvolací soud napravit, když žalobce odvolání nepodal (§ 212 odst. 1 o. s. ř.).

Nejvyšší soud ČR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR proti výroku rozsudku soudu prvního stupně, jímž byla žaloba žalobce zčásti zamítnuta, tak, že tímto výrokem byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Z výsledků dokazování provedeného v řízení o této věci jednoznačně vyplývá, že k úrazu žalobce došlo z toho důvodu, že při zasouvání vnitřní části jeřábu spadly těsně před dorazem propojovací kabely, jimž hrozilo rozmačkání, a žalobce, aby tomu zabránil, strčil ruku do věže a hodil kabely nahoru; nestačil však ruku již vytáhnout a tak došlo k jeho úrazu. V případě, že by se kabely takto rozdrtily, byl by jeřáb vyřazen z provozu.

Za této situace námitky žalované organizace, že žalobce si úraz buď zcela, nebo zčásti zavinil, nepřicházely v úvahu, neboť podle ustanovení § 192 zák. práce organizace se nemůže zprostit odpovědnosti, utrpěl-li pracovník pracovní úraz při odvracení škody hrozící organizaci, pokud pracovník tento stav sám úmyslně nevyvolal. Při aplikaci uvedeného zákonného ustanovení nepřichází tedy v úvahu úplné ani částečné zproštění se odpovědnosti podle ustanovení § 191 odst. 1 a 2 zák. práce.

I když žalovaná organizace poukazovala na to, že hodnota zachraňovaných kabelů činila jen 600,- Kčs, takže tu podle jejího názoru žalobce neměl takovým riskantním způsobem zasahovat. nelze ani této námitce přisvědčit, protože ve smyslu ustanovení § 192 zák. práce se tu nevychází jen z hodnoty zachraňované věci, nýbrž z celkové situace, za níž k úrazu došlo.

Žalobce ve své výpovědi uvedl, že kabel chtěl zachránit z toho důvodu, že kabely nebývaly na skladě a bylo třeba urychleně odbavit zakázku stavební organizace, která si do závodu žalované organizace pro jeřáb přijela. Z výpovědi svědka V. H. bylo zřejmé, že kdyby došlo ke zničení kabelů, musely by se vyměnit a celá práce by musila být provedena znovu; přitom těchto kabelů není dostatek a několikrát se v žalované organizaci stalo, že když došlo k takovému případu, byly nemalé potíže s opravou kabelů. Z výpovědi svědka J. Ch. vyplývá, že spadnou-li kabely při zasouvání, dochází k jejich znehodnocení, a z výpovědi svědka J. Š., že práce spojená s výměnou kabelů trvá asi tři hodiny. Zváží-li se tyto výsledky dokazování jednotlivě a v jejich vzájemné souvislosti (§ 132 o. s. ř.), nevznikají pochybnosti o tom, že žalobce odvracel škodu hrozící organizaci, která mimo jiné záležela i v přerušení plynulého provozu organizace. Žalobce tu tedy plnil povinnost uloženou mu ustanovením § 171 odst. 2 zák. práce, které ukládá pracovníku povinnost zakročit, je-li k odvrácení škody hrozící organizaci neodkladně třeba jeho zákroku, s výjimkou případů v tomto ustanovení uvedených. Nesplnění uvedené povinnosti je pak sankcionováno vůči pracovníkovi v ustanovení § 175 zák. práce.

Z toho tedy vyplývá, že v projednávané věci je dána odpovědnost organizace podle ustanovení § 192 zák. práce. Jestliže soud prvního stupně dospěl k závěru, že organizace se zprostita odpovědnosti z 10 vzhledem k neopatrnému jednání žalobce, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanoveních § 191 odst. 1 a § 192 zák. práce.